

Almen sprogforståelse – hhx, august 2020

1. Identitet og formål

1.1. Identitet

Almen sprogforståelse udgør som del af grundforløbet en fælles basis for arbejdet med sprog og kommunikation i det merkantile gymnasium. Almen sprogforståelse har to elementer: sproglig bevidsthed og sproglig analysefærdighed. Disse elementer er ligeværdige, betinger gensidigt hinanden og sikrer faglig dybde.

I forløbet arbejdes der på introducerende niveau med grammatiske, semantiske og pragmatiske synsvinkler på tekster både receptivt og produktivt i et alment, sproghistorisk, internationalt og erhvervsorienteret perspektiv. I forløbet samarbejder sprogene om det kernestof, der er fælles for alle gymnasiets sprogfag. Forløbet fungerer endvidere som introduktion til de sproglige studieretninger ved at vise, hvordan beskæftigelsen med sprog er både alment dannende og studieforberedende i et merkantilt perspektiv.

1.2. Formål

Almen sprogforståelse styrker elevernes teoretiske sprogforståelse og deres færdigheder i at analysere tekster med brug af relevant faglig terminologi. Gennem arbejdet med tekster i både almene, faglige og erhvervsorienterede sammenhænge er formålet endvidere på et introducerende niveau at træne elevernes sproglige kreativitet og kommunikative kompetencer på dansk og fremmedsprog.

Gennem arbejdet med sprog og kommunikation i en virkelighedsnær kontekst bidrager almen sprogforståelse i form af viden og kundskaber til elevernes almene dannelse, udviklingen af deres studiekompetencer og kommunikative kompetencer i et globaliseret erhvervsliv.

Almen sprogforståelse medvirker til at kvalificere elevernes valg af sproglige studieretninger og til at styrke elevernes karrierekompetence inden for sprog og kommunikation.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- anvende viden om grammatik, semantik og pragmatik i arbejdet med erhvervsrelaterede tekster på dansk og fremmedsprog, de møder i gymnasiet, samt egne tekster
- foretage syntaktisk analyse i teksteksempler fra dansk og fremmedsprog
- anvende sprog til at kunne kommunikere hensigtsmæssigt i nationale og internationale, herunder erhvervsrelaterede, sammenhænge
- demonstrere viden om forskellige verbale og non-verbale kommunikationsformer
- identificere forskelle og ligheder mellem dansk og fremmedsprog, med inddragelse af sproghistorisk viden
- anvende elementær viden om kommunikationsteori i arbejdet med tekster både receptivt og produktivt i såvel almene, faglige og professionelle sammenhænge

2.2. Fagligt indhold

Gennem det faglige indhold skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Det faglige indhold er:

- sproglig praksis, herunder sprog brugt i private, faglige og professionelle sammenhænge
- elementær kommunikationsteori
- verbal og non-verbal kommunikation
- grammatisk terminologi og analysefærdighed
- elementær sproghistorie, sammenhæng mellem sprog og nationalitet samt sprog i globaliseringens tidsalder
- elevernes egen tekstproduktion

2.3. Omfang

Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 50-75 sider.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Undervisningen i almen sprogforståelse tager udgangspunkt i et fagligt niveau svarende til elevernes sproglige og grammatiske viden fra grundskolen. Undervisningen tilrettelægges i et samarbejde mellem dansk og fremmedsprog. Det skal ved tilrettelæggelsen sikres, at hele forløbet i almen sprogforståelse er sammenhængende.

Temaerne fra almen sprogforståelse tages løbende op i undervisningen i dansk og fremmedsprog, som alle er lige forpligtede på, at undervisningen i almen sprogforståelse integreres i den øvrige sprogundervisning, også efter grundforløbets afslutning.

Undervisningen i de to elementer: sproglig bevidsthed og sproglig analysefærdighed, integreres og vægtes ligeligt, så almen sprogforståelse fremstår som en helhed. Tilrettelæggelsen skal sikre, at konkrete og virkelighedsnære eksempler på sprog og kommunikation danner udgangspunkt for arbejdet med teoretisk sprogforståelse og sproglig analysefærdighed. Der arbejdes i undervisningen med det udvidede tekstbegreb.

3.2. Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valget af arbejdsformer, så eleverne udvikler såvel deres sproglige analysefærdighed som deres sproglige bevidsthed, refleksion og kreativitet. Mundtlig fremstilling og skriftlighed indgår som en væsentlig del af arbejdet for at styrke elevernes formidlingsevne og medvirker til faglig fordybelse og forståelse.

Gennem anvendelse af en bred vifte af arbejdsformer og faglige hjælpemidler præsenteres forskellige sprogsyn og sproglæringsstrategier. Arbejdsformerne skal bringe eleverne i en aktiv læringsrolle og skal fremme deres sproglige iagttagelsesevne og generelle bevidsthed om sprog. Dermed udvikles elevernes evne til at læse og fortolke tekster i kulturel kontekst, og deres evne til at anvende viden om sprog til hensigtsmæssig kommunikation i almene og faglige sammenhænge styrkes.

Den mundtlige og skriftlige dimension integreres, så det understøtter en udvikling af elevernes formidlingsmæssige kompetencer i forskellige kommunikationssituationer. Der arbejdes med både induktive og deduktive arbejdsformer samt med oversigtsmateriale og forskellige opgavetyper, der tilgodeser de faglige mål og det faglige indhold ift. den merkantile profil.

Undervisningen skal gøre eleverne bevidste om, at stærke sproglige kompetencer rummer et bredt studie- og karriereperspektiv.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

Der foretages løbende evaluering, og der gives anvisninger på, hvordan eleverne kan forbedre sig. Anvisningerne skal desuden træne eleverne i at reflektere over egen faglig udvikling.

4.2. Intern prøve

Der afholdes en intern individuel prøve, der dækker de faglige mål og det faglige indhold. Prøven afvikles i forbindelse med afslutningen af grundforløbet.

Eleven prøves i sproglig bevidsthed og sproglig analysefærdighed på dansk og på et eller flere fremmedsprog.

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad elevens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.